

Przekształcenie bilansu na potrzeby zarządzania wartością przedsiębiorstwa. Bilans jako źródło informacji o wartości przedsiębiorstwa

Ewa Maćkowiak*

Streszczenie: Pomnażanie bogactwa właścicieli stało się nadrzędnym celem prawie każdego podmiotu gospodarczego. Stąd też wszystkie działania oraz decyzje natury ekonomiczno-finansowej podporządkowane zostały takiemu zarządzaniu przedsiębiorstwem, aby pomnażana była jego wartość.

Sprawozdanie finansowe, a przede wszystkim bilans, dostarcza podstawowych informacji na temat kondycji finansowej i majątkowej przedsiębiorstwa. Rozpatrując bilans przez pryzmat zarządzania wartością należy zwrócić uwagę, iż dostarczone informacje są niewystarczające.

Słowa kluczowe: bilans, bilans wartości, wartość przedsiębiorstwa, wartość bilansowa

Wprowadzenie

Konsekwencją modelowania rzeczywistości gospodarczej, w której istotne miejsce zajmuje przedsiębiorstwo, jest podejście systemowe stanowiące logiczne powiązania pomiędzy elementami tego systemu. Elementy te posiadają swoje cechy wyróżniające je między sobą. Przykładem takiego systemu jest sprawozdanie finansowe stanowiące logiczne powiązanie rachunkowości, finansów oraz zarządzania przedsiębiorstwem (Maćkowiak 2013). Sprawozdanie finansowe ma więc na celu opisanie rzeczywistości finansowej przedsiębiorstwa. Analizując rzeczywistość finansową każdego przedsiębiorstwa przez pryzmat sprawozdania finansowego, wskazać należy trzy elementy:

- aktywa – posiadany majątek,
- kapitał ludzki – kapitał intelektualny,
- kapitały – źródła finansowania.

W obecnych warunkach celem pomiaru dokonywanego przez rachunkowość finansową stała się bilansowa wartość przedsiębiorstwa wyrażona w postaci aktywów netto. Aktywa netto oznaczają wartość kapitału własnego. Jednak sam kapitał własny, a w zasadzie jego wartość, nie jest przedmiotem wyceny, dlatego też musi on być wyceniony za pomocą in-

* dr Ewa Maćkowiak, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Katedra Rachunkowości, e-mail: ewa.mackowiak@ue.katowice.pl.

nych mierników (Kamela-Sowińska 2000: 88). A zatem dokonując wyceny przedsiębiorstwa, przeprowadza się wycenę kapitału. Tym samym wartość bilansowa przedsiębiorstwa będzie odpowiadać wartości bilansowej kapitału własnego.

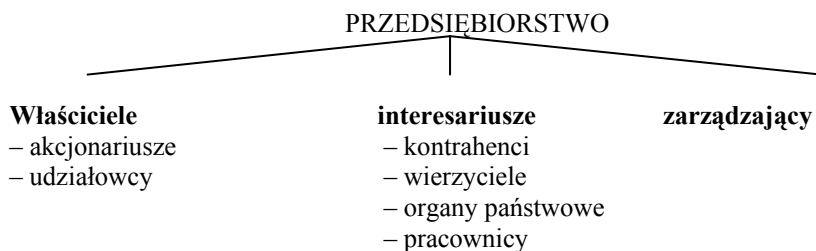
Przez długi czas przyjmowano, iż celem funkcjonowania każdego przedsiębiorstwa jest wypracowanie zysku. Na przełomie XX i XXI wieku zaczęto coraz bardziej odchodzić od pomnażania zysku na rzecz pomnażania wartości samego przedsiębiorstwa, a tym samym bogactwa właścicieli. Rozpoczął się proces prowadzenia takiej polityki finansowej, aby celem nadrzędnym każdego przedsiębiorstwa było pomnażanie jego wartości.

W literaturze przedmiotu można znaleźć wiele mierników, które wykorzystywane są do oceny wartości przedsiębiorstwa, jednakże mierniki te opierają się przede wszystkim na podejściu analizy prospektywnej. Stąd też pojawia się problem dualizmu w wycenie bilansowej oraz dualizmu w pomiarze wyniku finansowego.

Celem artykułu jest wskazanie podstawowych niedoskonałości elementu sprawozdania finansowego – bilansu – jako podstawowego źródła informacji dla celów zarządzania wartością przedsiębiorstwa.

1. Na czym polega zarządzanie wartością przedsiębiorstwa

Celem zarządzania wartością przedsiębiorstwa jest przede wszystkim pomnażanie bogactwa właścicieli (akcjonariuszy, udziałowców). Jednak system zorientowany na pomnażanie wartości przedsiębiorstwa nie dotyczy tylko tej jednej grupy. Wartością przedsiębiorstwa zainteresowani są także kontrahenci, wierzyciele, państwo czy też pracownicy. Ogólnie wszystkie te grupy nazywane są interesariuszami. Jednak na potrzeby zarządzania wartością przedsiębiorstwa z grupy interesariuszy wyodrębnieni zostali właściciele oraz zarządzający.

Rysunek 1. Klasyfikacja podmiotów zainteresowanych wartością przedsiębiorstwa

Źródło: opracowanie własne.

Wszystkie powyższe grupy, mimo iż zainteresowane są pomnażaniem wartości przedsiębiorstwa, mają nieco inne oczekiwania.

Teoria finansów mówi, że żadna z grup nie powinna być traktowana w uprzywilejowany sposób. Jednak w praktyce często interesy poszczególnych grup będą stały w opozycji względem siebie. Wydaje się także, że teoria ta nie do końca jest prawdziwa, gdyż to właśnie właściciele ponoszą największe ryzyko związane z dokonywaną inwestycją swoich środków pieniężnych. Jednocześnie, jeśli w przedsiębiorstwie prowadzona jest polityka pomnażania wartości właścicieli, to automatycznie pomnażane jest bogactwo, a tym samym realizowane są interesy pozostałych interesariuszy. Spowodowane jest to faktem, iż skoro przedsiębiorstwo wypracowuje odpowiedni zysk ekonomiczny, to automatycznie jednostka dysponuje środkami pieniężnymi, aby terminowo realizować swoje zobowiązania, pracownicy mają zapewnioną pracę, a do budżetu państwa odprowadzany jest wyższy podatek dochodowy.

Pojawia się więc pytanie: jak można sprawdzić, czy przedsiębiorstwo pomnaża swoją wartość oraz jaka jest wartość przedsiębiorstwa.

Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa to filozofia zarządzania przedsiębiorstwem, w myśl której działalność firmy i procesy zarządcze są skupione na maksymalizacji jego wartości z punktu widzenia interesów właścicieli i zaangażowanych przez nich kapitałów (Szczebankowski 2007: 20).

Zarządzanie przedsiębiorstwem ukierunkowane na tworzenie maksymalnych korzyści dla właścicieli nazywane jest zarządzaniem wartością przedsiębiorstwa – VBM. Zarządzanie wartością VBM jest „filozofią zarządzania, która stosuje narzędzia analityczne i procesy do skupienia pojedynczych obiektów organizacji wokół tworzenia wartości dla właścicieli” (Dudycz 2005: 18).

Wartość przedsiębiorstwa jest najlepszym i wszechstronnym miernikiem jego oceny, ponieważ odwzorowuje ona pełną informację o działalności pochodzącą z dłuższego okresu. Tworzenie wartości przedsiębiorstwa jest najlepszym miernikiem skuteczności działania kierownictwa.

2. Metody pomiaru wartości przedsiębiorstwa

W literaturze przedmiotu znaleźć można wiele metod wyceny wartości przedsiębiorstwa. Ogólnie metody te podzielić można na trzy grupy:

- metody majątkowe,
- metody dochodowe,
- metody mieszane.

Z kolei do zarządzania wartością przedsiębiorstwa wykorzystuje się przede wszystkim następujące mierniki:

- zysk ekonomiczny,
- ekonomiczną wartość dodaną,
- rynkową wartość dodaną,
- wolne przepływy gotówkowe.

Zysk ekonomiczny opiera się na teorii zysku rezydualnego Alfreda Marschalla. Jest to pierwszy miernik, który obok kosztu kapitału obcego uwzględnia także koszt kapitału własnego. W myśl teorii zysku rezydualnego, przedsiębiorstwo kreuje wartość dodaną, jeśli wypracowany zysk operacyjny w pełni pokrywa koszt dostarczonego kapitału. Jeśli zysk operacyjny jest wyższy niż koszt kapitału zainwestowanego, to pomnażane jest bogactwo właścicieli. Jeśli natomiast zysk operacyjny jest niewystarczający na pokrycie kosztu kapitału zaangażowanego, to bogactwo nie jest pomnażane.

Ekonomiczna wartość dodana opiera się na teorii zysku rezydualnego z tą jednak różnicą, iż zysk operacyjny netto oraz kapitał zaangażowany poddawany jest korektom. Korekty te obejmują 114 pozycji, przy czym to przedsiębiorstwo wybiera, którą korektę zastosuje.

Kolejnym miernikiem jest rynkowa wartość dodana, która polega na porównaniu wartości księgowej przedsiębiorstwa z wartością rynkową. Wskaźnik ten może być trudny do wyliczenia, jeśli przedsiębiorstwo nie jest notowane na giełdzie papierów wartościowych. Nie ma w tym przypadku sposobu ustalenia wartości rynkowej. Należałoby się posiłkować więc wartością godziwą. Z kolei wolne przepływy pieniężne ustalone są w oparciu o przepływy pieniężne z wyłączeniem kredytów i pożyczek. A zatem oznaczają środki pieniężne, które faktycznie pozostają do dyspozycji właścicieli przedsiębiorstwa.

Cechą charakterystyczną wszystkich tych mierników jest fakt, iż tradycyjne sprawozdanie nie dostarcza informacji bezpośrednich pozwalających na ustalenie ich wartości.

3. Bilans jako źródło informacji

Sprawozdawczość finansowa jest przeznaczona przede wszystkim dla użytkowników zewnętrznych (inwestorzy, kredytodawcy), ale również dla odbiorców wewnętrznych. Pełne sprawozdanie finansowe składa się z bilansu, rachunku zysków i strat, sprawozdania z przepływu środków pieniężnych, zestawienia zmian w kapitale własnym, informacji dodatkowej.

Bilans jest pojęciem szeroko wykorzystywanym w wielu dziedzinach życia gospodarczego. Pochodzi ono od włoskiego słowa bilancia (waga) (Górniak 1962: 33). Według N.A. Kiparisowa źródłem słowa bilans są wyrazy łacińskie bis (dwukrotnie) oraz lanx (szala wagi) (Kiparisow 1954: 58).

W literaturze przedmiotu znaleźć można wiele definicji i komentarzy na temat istoty bilansu. Zdaniem E. Walińskiej bilans jest zestawieniem finansowym sporządzanym na konkretny dzień, zawierającym z jednej strony aktywa (majątek) jednostki, z drugiej natomiast źródła finansowania tego majątku (pasywa) (Walińska 2009: 28). Zdaniem S. Lipińskiego (1919: 8) „bilans jest obrazem sytuacji finansowej na dany dzień, fotografią stanu jej majątku i stanu jej kapitałów. Według W. Gabrusewicza i Z. Kołaczyka „bilans to usystematyzowane dwustronne zestawienie wyrażonych w mierniku pieniężnym składników aktywów i pasywów, sporządzone na określony dzień” (Gabrusewicz, Kołaczyk 2005: 25). W. Brzezina podaje, że „bilans majątkowy jest to zestawienie majątku i źródeł pochodzenia, sporządzonych w pewnej określonej formie i w pewnym określonym momencie czasowym”

(Brzezin 1998). Z kolei A. Jarugowa podkreśla, że „bilans przedstawia informacje o zasobach zarządzanych przez właścicieli przedsiębiorstwa, w formie odpowiedniej struktury majątku, oraz o źródłach finansowania tego majątku w formie odpowiedniej struktury finansowej” (Jarugowa, Walińska 1997: 13–14). Z. Messner definiuje bilans majątku i kapitałów konkretnego przedsiębiorstwa jako wartościowe zestawienie środków gospodarczych (aktywów) oraz źródeł pochodzenia tych środków (pasywów) sporządzone na ściśle określony dzień i w określonej przez regulacje prawne formie (Messner 2003: 55). Według GUS bilans jest syntetycznym, dwustronnym, wartościowym zestawieniem aktywów i pasywów sporządzonym na określony dzień i w określonej formie.

A zatem bilans stanowi obraz majątku jednostki gospodarczej i źródeł jej finansowania.

Aby składnik majątku zaliczony mógł być do aktywów, spełnione muszą być następujące warunki:

- musi być kontrolowany przez jednostkę,
- musi być wynikiem przeszłych zdarzeń,
- musi mieć określoną wartość,
- przyniesie w przyszłości korzyści ekonomiczne.

Rozpatrując bilans jako źródło informacji w zarządzaniu wartością przedsiębiorstwa, duże znaczenie będzie miała wiarygodnie określona wartość.

Problem wiarygodnie oszacowanej wartości jest problemem niezwykle złożonym. Przede wszystkim kontrowersje wzbudzać może metoda oszacowania wartości, jeśli nie wynika ona z dokumentów źródłowych. Sytuacja taka ma miejsce, gdy składnik ten pozyskany jest w inny sposób niż w drodze kupna czy też wytworzenia we własnym zakresie. Jeżeli zatem nie można określić wartości, jednostka powinna posiłkować się wartością godziwą.

Przyjęcie wartości godziwej do pomiaru oznacza zastosowanie przepływów pieniężnych jako narzędzia wyceny wartości przedsiębiorstwa w długim okresie czasu, a nie tylko jako narzędzie pomiaru wyniku pieniężnego w bieżącym okresie, odzwierciedlonego w rachunku przepływów pieniężnych (Walińska 2009: 20).

Należy również zwrócić uwagę na kwestie przyszłych korzyści ekonomicznych. W sytuacji, gdy jednostka stwierdzi, iż wartość przyszłych korzyści z tytułu posiadanych składników jest niższa niż wartość wynikająca z ksiąg rachunkowych, powinna dokonać obniżenia wartości księgowej do poziomu szacowanych przyszłych korzyści ekonomicznych, czyli musi zostać dokonana korekta z tytułu trwałej utraty wartości.

Analizując zmiany w zakresie bilansu na przestrzeni kilkunastu lat, należy zwrócić uwagę, iż podyktowane one były próbami ujednoczenia zasad i zawartości informacyjnej sprawozdań finansowych. Jednakże z punktu widzenia zarządzania przedsiębiorstwem przez pryzmat wartości, zmiany te nie wnoszą wiele, a w zasadzie nadal nie dają możliwości bezpośredniego uzyskania informacji niezbędnego do zarządzania wartością przedsiębiorstwa.

Obecnie coraz częściej mówi się o odejściu się od bilansu jako podstawowego sprawozdania finansowego dostarczającego informacje na rzecz rachunku zysków i strat (Śniezek, Wiatr 2011: 67). Jednak obecna forma rachunku zysków i strat jest niewystarczająca w kon-

tekście zarządzania wartością przedsiębiorstwa. Podstawową wadą jest fakt, iż rachunek zysków i strat nie jest w stanie w krótkim czasie kompleksowo i w pełni odzwierciedlić przepływ zasobów zaangażowanych w działalność podmiotu gospodarczego. Jest tak, ponieważ rachunek zysków i strat koncentruje się przede wszystkim na tych przepływach zasobów, które stanowią część działalności związanej z tworzeniem dochodu. Krytyka sprawozdań finansowych dotyczy także zasad wyceny, które minimalizują ryzyko zniekształcenia obrazu jednostki w sprawozdaniu finansowym, a kategoria zysku ujęta w sposób memoriałowy jest niewystarczająca. Odpowiedzią na te zarzuty może być z jednej strony zastosowanie kategorii zysku EBIT, a z drugiej strony – zastąpienie zysku przez przepływy pieniężne.

Podstawowe wady obecnego sprawozdania finansowego to (Śniezek, Wiatr 2011: 68):

- trudny do zrozumienia bilans,
- suma bilansowa nie ma żadnej wartości poznawczej,
- zastosowanie zasady ostrożności powoduje zniekształcenie obrazu jednostki gospodarczej poprzez wykazywanie efektów niekorzystnych zjawisk, co może nie być zgodne z rzeczywistą sytuacją finansową jednostki,
- brak odniesienia do przyszłości spółki,
- brak informacji o aktywach niematerialnych, potencjale intelektualnym i metodach zarządzania personelem.

Argumenty te rozpoczęły dyskusję na temat odejścia od modelu rachunkowości historycznej na rzecz rachunkowości prospektywnej. „Ważnym argumentem na rzecz zmian modelu rachunkowości jest to, że obecnie obowiązujące rozwiązania są dostarczane przede wszystkim do specyfiki przedsiębiorstw produkcyjnych i handlowych. Gwałtowny rozwój usług powoduje nieadekwatność danych generowanych przez rachunkowość, która nie może poradzić sobie z wyceną wartości niematerialnych i prawnych. AFTF¹ proponuje kapitalizację wszystkich nakładów na wartości niematerialne i prawne z wyjątkiem nabytego *goodwillu*, który wg autorów tej koncepcji powinien być uznawany jednorazowo w koszty” (Walińska 2004: 67).

4. Informacje zawarte w bilansie a zarządzanie wartością przedsiębiorstwa

Odnosząc informacje zawarte w bilansie do wartości przedsiębiorstwa, zwrócić należy uwagę, czy bilans będzie wykorzystywany do zarządzania wartością przedsiębiorstwa, czy też do jego wyceny.

Jeśli bilans wykorzystywany jest w procesie wyceny przedsiębiorstwa, uwagę należy zwrócić na metody majątkowe, które bazują właśnie na danych zawartych w bilansie.

Istotę wartości przedsiębiorstwa rozpatrywać można przez:

- wartość bilansową,
- wartość odtworzeniową,

¹ AFTF – Accounting for the Future, Rachunkowość dla przyszłości – grupa analityków finansowych.

- wartość likwidacyjną,
- wartość jako pochodną wielokrotności zysków przedsiębiorstwa.

Wartość bilansowa przedsiębiorstwa jest to wartość aktywów i pasywów z bilansu, wyceniona w myśl zasad zawartych w ustawie o rachunkowości. W rzeczywistości wartość ta jednak może w znacznym stopniu różnić się od wartości rynkowej, na co mają wpływ trzy grupy czynników:

- inflacja – wycena bilansowa w dużej mierze abstrahuje od zmian inflacyjnych,
- zużycie fizyczne i moralne aktywów – zużycie fizyczne wynikające z wykorzystania technicznego, zużycie moralne związane ze stopniową utratą wartości użytkowej aktywów,
- inne źródła – zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny.

Zatem dokonując wyceny przedsiębiorstwa, jednostka gospodarcza może zastosować metody majątkowe, do których zaliczyć należy:

- wartość aktywów netto przedsiębiorstwa,
- wartość odtworzeniową,
- wartość likwidacyjną.

Metoda aktywów netto jest najpopularniejszą metodą wyceny przedsiębiorstwa zaliczaną do metod majątkowych. Punktem wyjścia wyceny są dane zawarte w bilansie danego przedsiębiorstwa. Wartość księgową aktywów netto to wartość kapitału własnego, która wyliczona została poprzez pomniejszenie sumy aktywów o bieżące pasywa.

Ustawa o rachunkowości zobowiązuje jednostki do stosowania zasady ostrożnej wyceny w odniesieniu do wyceny bilansowej. Stosowanie tej zasady sprawia, iż faktyczna wycena bilansowa jest niższa od wydatków wyznaczonych cenami rynkowymi na ewentualne odtworzenie przedsiębiorstwa.

Metoda ta jest najprostszą metodą wyceny przedsiębiorstwa, jednak ma wiele wad (Maćkowiak 2009: 158):

- oparcie wyceny na wartościach historycznych, które mogą w dużej mierze odbiegać od bieżącej wartości rynkowej,
- arbitralny charakter ustalania niektórych pozycji bilansowych,
- brak związku między wartością bilansową a wartością rynkową,
- brak związku między wyceną bilansową a zdolnością poszczególnych aktywów do generowania dochodu.

Odpowiedzią na wskazane powyżej wady miało być zaproponowanie metody skorygowanej wartości aktywów netto. Metoda ta opierała się na dwóch sposobach działania.

Po pierwsze, zsumowaniu podlegały roszczenia inwestorów wyrażone w wartości księgowej (kapitał obcy uprzywilejowany, kapitał akcyjny zwykły). Po drugie, zsumowaniu podlegają aktywa netto spółki, które pomniejszone są o wartość zobowiązań innych niż roszczenia inwestorów.

Różnica pomiędzy wartością rynkową a wartością bilansową wymaga zastosowania pewnych korekt. Celem stosowania tych korekt jest dokładniejsze odzwierciedlenie wartości rynkowej. Metoda ta obejmuje pięć etapów (Zarzecki 1999: 67):

- pozyskanie i ocena danych zawartych w bilansie,
- analiza aktywów i pasywów pod kątem tych pozycji, które nie są ujęte w bilansie,
- korekta aktywów niematerialnych i materialnych,
- korekta zobowiązań do wartości rynkowej,
- korekta zobowiązań podatkowych,
- ustalenie wartości kapitału uprzywilejowanego.

Jeżeli bilans wykorzystywany jest do zarządzania wartością przedsiębiorstwa, to jego rola nie jest zbyt duża. Większość mierników bazuje z jednej strony na zysku ekonomicznym, z drugiej strony – na kapitale zainwestowanym. Zarówno zysk ekonomiczny, jak i kapitał zainwestowany nie występują w bilansie, dlatego też celowe będzie dokonanie przekształcenia bilansu w bilans na potrzeby zarządzania wartością.

Przekształcony bilans wartości obejmować będzie cztery segmenty.

Pierwszy segment obejmować będzie elementy kształtujące wielkość kapitału obrotowego. Wyróżnione zostały dwie grupy: aktywa bieżące i zobowiązania bieżące. Aktywa bieżące składają się z: należności handlowych, zapasów, rozliczeń międzyokresowych, do których zaliczyć należy rozliczenie o charakterze krótkoterminowym oraz pozostałe aktywa krótkoterminowe, na które składają się pozostałe należności takie jak: należności z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych, inne należności oraz te, które dochodzone są na drodze sądowej.

Zobowiązania bieżące obejmują: zobowiązania handlowe, pozostałe zobowiązania, do których zalicza się zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, inne, rozliczenie międzyokresowe obejmujące fundusze specjalne oraz krótkoterminowe rozliczenie międzyokresowe ujmowane w pasywach. Zobowiązania bieżące obejmują również zobowiązania podatkowe oraz rezerwy o charakterze krótkoterminowym. Porównując te dwie wielkości, uzyskać można wielkość kapitału obrotowego, czyli łączną wartość majątku obrotowego firmy wykazywaną w aktywach bilansu (Szyszko, Szczepański 2003).

Wyliczony w ten sposób kapitał obrotowy stanowi podstawę do ustalenia wielkości kapitału zaangażowanego.

Kapitał zaangażowany obliczyć można uwzględniając rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne, inwestycje oraz pozostałe aktywa (Brilman 2002; Sierpińska, Jachna 2006). Inwestycje, które należy tutaj uwzględnić, są inwestycjami długoterminowymi obejmującymi: nieruchomości, wartości niematerialne i prawne oraz długoterminowe aktywa finansowe: udziały lub akcje oraz inne papiery wartościowe. Uzyskaną wielkość należy pomniejszyć o pozostałe zobowiązania oraz rezerwy. Pozostałe zobowiązania uwzględnione w tym miejscu to zobowiązania długoterminowe wobec jednostek powiązanych, ujemna wartość firmy oraz inne rozliczenia międzyokresowe o charakterze długoterminowym zaliczane do pasywów. Rezerwy to rezerwy o charakterze długoterminowym, takie jak: długoterminowe rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne oraz pozostałe rezerwy długoterminowe.

Trzecim elementem jest wykazanie kapitału własnego. Segment ten będzie zbieżny z kapitałem własnym według ustawy o rachunkowości.

Czwarty element obejmuje całkowite finansowanie prowadzonej działalności. Zestawienie finansowania obejmuje kapitał własny powiększony o zadłużenie długo- i średniookresowe oraz zadłużenie krótkoterminowe.

Całościowy bilans wartości zaprezentowano w tabeli 1.

Tabela 1

Bilans wartości

A. AKTYWA BIEŻĄCE	A. KAPITAŁ WŁASNY
Należności handlowe	Kapitał zakładowy
Zapasy	Agio
RMK	Kapitał z aktualizacji wyceny
Pozostałe aktywa	Kapitał zapasowy
CAŁKOWITE AKTYWA BIEŻĄCE	Akcje własne
B. ZOBOWIĄZANIA BIEŻĄCE	Kapitał rezerwowy
Zobowiązania handlowe	Inne kapitały rezerwowe
Zobowiązania pozostałe	Nierozliczony wynik finansowy
RMK	Wynik finansowy bo
Zobowiązania podatkowe	
Rezerwy	B. UDZIAŁY MNIEJSZOŚCI
CAŁKOWITE ZOBOWIĄZANIA BIEŻĄCE	Zobowiązania finansowe długoterminowe
	Inne zobowiązania długoterminowe
C. (A – B) KAPITAŁ OBROTOWY	Długoterminowe należności finansowe
D. Korekty kapitału obrotowego	Zadłużenie netto długo i średnioterminowe
Rzeczowe aktywa trwałe	Środki pieniężne
WNiP	Pozostałe aktywa finansowe
Inwestycje	Pożyczki i kredyty
Pozostałe aktywa	Krótkoterminowe zobowiązania finansowe
Pozostałe zobowiązania	Zadłużenie netto krótkoterminowe
Rezerwy	
C + D KAPITAŁ ZAANGAŻOWANY	CAŁKOWITE FINANSOWANIE

Źródło: Maćkowiak (2013).

Podstawowa zasada bilansowa mówi, że aktywa równe są pasywom, czyli majątek ma swoje odzwierciedlenie w źródłach finansowania. W przypadku bilansu wartości nie ma osobnego wyodrębnienia majątku i źródeł finansowania. Równowaga będzie tutaj zachodzić pomiędzy kapitałem zaangażowanym a finansowaniem.

Wykorzystując przekształcony bilans, przedsiębiorstwo może monitorować komponenty wpływające na wartość przedsiębiorstwa, ale także posiada bazę do wyliczenia podstawowych mierników wykorzystywanych do zarządzania wartością przedsiębiorstwa.

Uwagi końcowe

Bilans w obecnej formie nie dostarcza wszystkich niezbędnych danych do zarządzania wartością przedsiębiorstwa, dlatego konieczne jest jego przekształcenie na potrzeby zarządzania wartością. Wykorzystując przekształcony bilans, przedsiębiorstwo może monitorować komponenty wpływające na wartość przedsiębiorstwa, ale także posiada bazę do wyliczenia podstawowych mierników wykorzystywanych do zarządzania wartością przedsiębiorstwa.

Literatura

- Brilman J. (2002), *Nowoczesne koncepcje i metody zarządzania*, PWE, Warszawa.
- Brzezina W. (1998), *Ogólna teoria rachunkowości*, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa.
- Dudyca T. (2005), *Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa.
- Garbusewicz W., Kołaczyk Z. (2005), *Bilans. Wartość poznawcza i analityczna*, Difin, Warszawa.
- Górnica S. (1962), *Bilansoznawstwo w zarysie*, PWE, Warszawa.
- Jarugowa A., Walińska E. (1997), *Roczne sprawozdanie finansowe – ujęcie księgowo-podatkowe*, ODDK, Gdańsk.
- Kiparisow N.A. (1954), *Teorie księgowości*, PWG, Warszawa.
- Lipiński S. (1919), *Buchalteria pojedyncza. Dla rzemieślników i drobnych kupców*, Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa.
- Maćkowiak E. (2009), *Ekonomiczna wartość dodana*, PWE, Warszawa.
- Maćkowiak E. (2013), *Model przekształcenia sprawozdania finansowego na potrzeby zarządzania wartością przedsiębiorstwa*, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Katowice.
- Sierpińska M., Jachna T. (2006), *Ocena przedsiębiorstwa wg standardów światowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Szysko L., Szczepański J. (2003), *Finanse przedsiębiorstw*, PWE, Warszawa.
- Śniezek E., Wiatr M. (2011), *Raportowanie przepływów pieniężnych w kontekście zmian we współczesnej sprawozdawczości finansowej*, Wolters Kluwer business, Warszawa.
- Walińska E. (2004), *Wartość biznesowa przedsiębiorstwa a alokacja podatku dochodowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Walińska E. (2009), *Bilans jako fundament sprawozdawczości finansowej w kontekście zmian współczesnej rachunkowości*, Oficyna Wolters Kluwer Business, Warszawa.
- Zarzecki D. (1999), *Metody wyceny przedsiębiorstw*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa.

BALANCE SHEET TRANSFORMATION FOR THE COMPANY MANAGEMENT PURPOSES. THE BALANCE SHEET AS A SOURCE OF INFORMATION ABOUT THE COMPANY'S VALUE

Abstract: To increase the wealth of owners has become the overriding aim of almost any enterprise. Therefore, all actions and decisions of the economic and financial nature have been subordinated to the company management leading to its value multiplication.

Financial statements and, above all, the balance sheet provides basic information about the financial condition and assets of the company. In considering the balance sheet through the prism of value management, it should be noted that the information provided is insufficient.

Keywords: value of enterprise, balance, balance of value

Cytowanie

- Maćkowiak E. (2014), *Przekształcenie bilansu na potrzeby zarządzania wartością przedsiębiorstwa. Bilans jako źródło informacji o wartości przedsiębiorstwa*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 803, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 66, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 785–794; www.wneiz.pl/frfu.